

Българска Холдингова Компания АД
Консолидиран Финансов отчет
31 декември 2019 г.

BULGARIAN HOLDING COMPANY PLC.

Съдържание

	Страница
Отчет за финансовото състояние	2
Отчет за финансовото състояние	3
Отчет за всеобхватния доход	4
Отчет за паричните потоци	5
Отчет за промените в собствения капитал	6
Пояснителни приложения към финансовите отчети	8-41

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Отчет за финансовото състояние

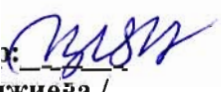
	Бележка	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
Активи			
Дълготрайни (нетекущи) активи			
Имоти, машини и оборудване	4.1	23 007	23 775
Нематериални дълготрайни активи	4.3	12	17
Разходи за придобиване на дълготрайни активи		495	512
Инвестиционни имоти		1 622	1 717
Инвестиции в асоциирани предприятия	4.2.1	11 538	11 568
Дългосрочни финансови активи	4.4	1 624	1 638
		38 298	39 227
Краткотрайни (текущи) активи			
Материални запаси	0	875	1 056
Финансови активи държани за търгуване	4.7	6 239	6 570
Финансови активи държани до падеж	4.8	1 555	1 493
Търговски вземания		430	415
Вземания от свързани лица извън групата	4.9	663	647
Други вземания	4.10	177	186
Парични средства	4.11	7 200	7 171
		17 139	17 538
Общо активи		55 437	56 765

Дата: 16.04.2020 г.

Съставител:

/ М.Кълчишков /

Исполнителен директор:

/ Ц.Бакърджиева /

Заверил съгласно
одиторския доклад:

/ Л.Шуманска /

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Отчет за финансовото състояние

	Бележка	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Собствен капитал			
Основен (акционерен) капитал	4.13.1	6 584	6 584
Премиен резерв		7 407	7 407
Преоценъчен резерв	4.13.2	(530)	(517)
Други резерви		13 559	13 559
Неразпределена печалба от минали години		12 457	11 996
Резултат за периода		(225)	197
Неконтролиращо участие		10 386	11 152
Общо собствен капитал		49 638	50 378
Пасиви			
Дългосрочни пасиви			
Пасиви по отсрочени данъци	4.5	1 343	1 338
Задължения по договор за финансов лизинг		-	10
Приходи за бъдещи периоди и финансираня		2	6
		1 345	1 354
Краткосрочни пасиви			
Задължения към свързани лица извън групата	4.14	2 203	2 494
Задължения към банка по получени заеми	4.15	548	567
Търговски задължения		555	581
Данъчни задължения		206	319
Задължения към персонала и осигурителни институции	4.16.2	520	546
Други задължения	4.17	422	526
		4 454	5 033
Общо пасиви		5 799	6 387
Общо собствен капитал и пасиви		55 437	56 765

Дата: 16.04.2020 г.

Съставител:

/ М.Кълчишков /

Изпълнителен директор:

/ Ц.Бакърджиева /

Заверил съгласно

одиторския доклад:

/ Л.Шуманска /

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

	Бележка	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
Приходи от продажби	4.18	15 786	16 286
Други приходи		1 317	2 921
Приходи от финансираня		11	-
Разходи за материали		(2 191)	(2 311)
Разходи за външни услуги		(2 545)	(2 450)
Разходи за възнаграждения	4.16.1	(8 962)	(8 399)
Разходи за амортизация		(1 440)	(1 492)
Други разходи		(359)	(730)
Суми с корективен характер	4.19	(2 126)	(2 761)
Приходи от лихви, нетно	4.20	90	95
Други финансови приходи/ разходи, нетно	4.20	(45)	(227)
Резултат за периода преди данъчно облагане		(464)	932
Разход за данък върху дохода		(38)	(119)
Резултат за периода		(502)	813

Резултат за периода, отнасяща се за:

Притежатели на собствен капитал на предприятието майка	(225)	197
Неконтролиращо участие	(277)	616

Дата: 16.04.2020 г.

Съставител:

/ М. Кьлчишков /

Изпълнителен директор:
/ Ц. Бакърджиева /

Заверил съгласно
одиторския доклад:

/ Л. Шуманска /

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

**Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход
(продължение)**

Друг всеобхватен доход:

*Статии, които ще бъдат прекласифицирани
впоследствие в печалбата или загубата,
когато определени условия ще бъдат изпълнени*

	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
Преценка на финансови активи	(15)	(297)
Данък върху дохода, свързан с компоненти на друг съвкупен доход	2	30
Нетно от данък	(13)	(267)
Консолидационни корекции, нетно	(225)	(199)
Общо друг всеобхватен доход	(238)	(466)
Общо за периода	(740)	347

Общо всеобхватен доход за периода, отнасящ се за:

Притежатели на собствен капитал на предприятието майка	26	(301)
Неконтролиращо участие	(766)	648
Общо за периода	(740)	347

Печалба/Загуба на акция в лева (0.03) 0.02

Дата: 16.04.2020 г.

Съставител:

/ М. Кьлчишков /

Изпълнителен директор:

/ Ц. Бакърджиева /

Заверил съгласно
одиторския доклад:

/ Л. Шуманска /

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци (пряк метод)

Бележки	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	20 035	20 683
Плащания към доставчици	(8 223)	(8 446)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(9 190)	(8 513)
Други парични потоци от оперативна дейност	(1 717)	(1 547)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	905	2 177
Инвестиционна дейност		
Постъпления от продажба на активи	42	1 213
Плащания за покупка на активи	(702)	(1 033)
Получени лихви от ценни книжа	133	133
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(527)	313
Финансова дейност		
Нетен паричен поток по предоставени заеми	(20)	(30)
Нетен паричен поток по предоставени депозити	-	(75)
Платени лихви по заеми	(277)	(12)
Нетен паричен поток от депозити в банки, отчетени като инвестиции	(62)	135
Други парични потоци от финансова дейност	(37)	(211)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(396)	(193)
Парични средства в началото на периода	7 171	4 766
Резултат от валутна преоценка на парични средства	47	108
Нетно увеличение/ намаление на парични средства	(18)	2 297
Парични средства в края на периода	7 200	7 171

Дата: 16.04.2020 г.

Съставител:

/ М. Кълчишков /

Изпълнителен директор:

/ Д. Бакърджиева /

Заверил съгласно
одиторския доклад:

/ Л. Шуманска /

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са в '000 лв	Основен Капитал	Преми ен резерв	Преоце нъчен резерв	Други резерви	Неразпр еделена печалба	Текущ резултат	Неконтр олиращо участие	Общо Капи тал
Салдо към 1 януари 2018	6 584	7 407	(250)	13 559	13 159	(932)	10 504	50 031
<i>Печалба за периода</i>	-	-	-	-	-	197	616	813
<i>Друг всеобхватен доход</i>								
Загуба от преоценка на финансови активи на разположение за продажба, нетно от данък	-	-	(267)	-	-	-	-	(267)
Консолидационни корекции	-	-	-	-	(231)	-	32	(199)
<i>Общо друг всеобхватен доход</i>	-	-	(267)	-	(231)	-	32	(466)
Общо за периода	-	-	(267)	-	(231)	197	648	347
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал								031
Прехвърляне на финансовия резултат от миналата година	-	-	-	-	(932)	932	-	-
Салдо към 31 декември 2018	6 584	7 407	(517)	13 559	11 996	197	11 152	50 378

Дата: 16.04.2020 г.

Съставител:

 / М. Кълчишков /

Изпълнителен директор:

 / Ц. Бакърджиева /

Заверил съгласно
 одиторския доклад:

 / Л. Шуманска /

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Отчет за промените в собствения капитал (продължение)

Всички суми са в '000 лв	Основен Капитал	Премиен резерв	Преоценен резерв	Други резерви	Неразпределена печалба	Текущ резултат	Неконтр олиращо участие	Общо Капитал
Салдо към 1 януари 2019	6 584	7 407	(517)	13 559	11 996	197	11 152	50 378
<i>Загуба за периода</i>	-	-	-	-	-	(225)	(277)	(502)
<i>Друг всеобхватен доход</i>								
Загуба от преоценка на финансови активи на изпозложение за продажба, нетно от данък	-	-	(13)	-	-	-	-	(13)
Консолидационни корекции	-	-	-	-	264	-	(489)	(225)
<i>Общо друг всеобхватен доход</i>	-	-	(13)	-	264	-	(489)	(238)
Общо за периода	-	-	(13)	-	264	(225)	(766)	(740)
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал								378
Прехвърляне на финансовия резултат от миналата година	-	-	-	-	197	(197)	-	(2)
Салдо към 31 декември 2019	6 584	7 407	(530)	13 559	12 457	(225)	10 386	49 638

Дата: 16.04.2020 г

Съставител:

/ М. Кълчишков /

Изпълнителен директор

/ Ц.Бакърджиева /

Заверил съгласно одиторския доклад:

/ Л.Шуманска /

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Пояснителни приложения

1 Обща информация

Дружеството е регистрирано като акционерно дружество в гр.София. Седалището и адресът на управление на Дружеството е град София, ул."Незабравка" № 25.
Акциите на Дружеството са регистрирани на "БФБ – София" АД .

Българска Холдингова Компания АД е холдингово акционерно дружество регистрирано в София. Българска Холдингова Компания АД е правоприменник на Българо-холандски приватизационен фонд АД. Седалището на дружество е в Република България, град София, адресът на управление е гр. София, ул. "Незабравка" No 25.
Телефони : 971 23 91; 971 23 92; Факс : 971 46 83; e-mail : bhc@bhc-bg.com

Към датата на подаване на консолидирания отчет дружеството няма открити клонове.
Дружеството е учредено без определен срок.

Дружеството се представлява от „Инкомс инструменти и механика“ АД с представител Пирин Василев Атанасов – изпълнителен директор и „АТП Бухово“ АД с представител Цвета Калуст Калустян-Бакърджиева – изпълнителен директор.

Дружеството е с двустепенна структура на управление – управителен и надзорен съвет.

Членовете на надзорния съвет са : Хараламби Борисов Анчев, „Българска компания за текстил“ АД с представител Бойко Борисов Биров и „Индустириален бизнес център“ АД с представител Христо Христов Друмев.

Членовете на управителния съвет са: „Инкомс инструменти и механика“ АД с представител Пирин Василев Атанасов, „АТП Бухово“ АД с представител Цвета Калуст Калустян-Бакърджиева и Ирина Михайлова Молерова.

Основният капитал в консолидирания отчет на Дружеството е в размер на 6 584 хил. лв.

Предметът на дейност на дружеството обхваща: придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензи за използване на патенти на дружества, в които БХКо АД участва; финансиране на дружества, в които БХКо АД участва.

2 База за изготвяне на финансовите отчети

2.1 Обща рамка на финансово отчитане

Този консолидиран финансов отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Европейския съюз.

Непроменени МСФО и разяснения

МСС 1	<i>Представяне на финансови отчети (преработен през 2007 г.)</i>
МСС 2	<i>Материални запаси</i>
МСС 7	<i>Отчети за паричните потоци</i>
МСС 8	<i>Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки с КРМСФО 22</i>
МСС 10	<i>Събития след края на отчетния период</i>
МСС 11	<i>Договори за строителство</i>
МСС 16	<i>Имоти, машини и съоръжения</i>
МСС 18	<i>Приходи</i>
МСС 19	<i>Доходи на наети лица</i>
МСС 20	<i>Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ</i>
МСС 21	<i>Ефекти от промените в обменните курсове</i>
МСС 23	<i>Разходи по заеми (преработен през 2007 г.)</i>
МСС 24	<i>МСС 24 Оповестяване на свързани лица</i>
МСС 26	<i>Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване</i>
МСС 27	<i>Индивидуални финансови отчети</i>
МСС 28	<i>Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия</i>
МСС 29	<i>Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики</i>
МСС 32	<i>Финансови инструменти: представяне</i>
МСС 33	<i>Нетна печалба на акция</i>
МСС 34	<i>Междинно финансово отчитане</i>
МСС 36	<i>Обезценка на активи</i>
МСС 37	<i>Провизии, условни пасиви и условни активи</i>

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

МСС 38	<i>Нематериални активи</i>
МСС 40	<i>Инвестиционни имоти</i>
МСС 41	<i>Земеделие</i>
МСФО 1	<i>Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане</i>
МСФО 2	<i>Плащане на базата на акции</i>
МСФО 3	<i>Бизнес комбинации</i>
МСФО 4	<i>Застрахователни договори</i>
МСФО 5	<i>Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности</i>
МСФО 6	<i>Проучване и оценка на минерални ресурси</i>
МСФО 7	<i>Финансови инструменти: оповестяване</i>
МСФО 8	<i>Оперативни сегменти</i>
МСФО 10	<i>Консолидирани финансови отчети</i>
МСФО 11	<i>Съвместни предприятия</i>
МСФО 12	<i>Оповестяване на дялови участия в други предприятия</i>
МСФО 13	<i>Оценяване по справедлива стойност</i>
МСФО 15	<i>Приходи от договори с клиенти – прилагането на стандарта не води до изменения, които да се оповестяват във финансовия отчет</i>
Разяснение 1 на КРМСФО	<i>Промени в съществуващите задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходните с тях задължения</i>
Разяснение 2 на КРМСФО	<i>Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти</i>
Разяснение 5 на КРМСФО	<i>Права за участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяване на околната среда</i>
Разяснение 6 на КРМСФО	<i>Задължения, възникващи от участие в специфичен пазар — отпадъчно електрическо и електронно оборудване</i>
Разяснение 7 на КРМСФО	<i>Прилагане на подхода за преизчисляване на финансовите отчети съгласно МСС 29 Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики</i>

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Разяснение 10 на КРМСФО	<i>Междинно финансово отчитане и обезценка</i>
КРМСФО 12	<i>КРМСФО 12 Договори за концесии за обслужване</i>
Разяснение 13 на КРМСФО	<i>Разяснение 13 на КРМСФО „Програми за лоялност на клиентите“</i>
Разяснение 14 на КРМСФО	<i>Разяснение 14 на КРМСФО по МСС 19 „Таван на актив по план с дефинирани доходи, изисквания за минимално финансиране и тяхното взаимодействие“</i>
КРМСФО 15	<i>Разяснение 15 на КРМСФО Споразумения за строителство на недвижими имот</i>
КРМСФО 16	<i>Разяснение 16 на КРМСФО Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност</i>
КРМСФО 17	<i>Разяснение 17 на КРМСФО Разпределения на непарични активи на собствениците</i>
КРМСФО 18	<i>Разяснение 18 на КРМСФО Прехвърляне на активи от клиенти</i>
КРМСФО 19	<i>Разяснение 19 на КРМСФО Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал</i>
КРМСФО 20	<i>Разяснение 20 на КРМСФО Разходи за отстраняване на повърхностния слой в производствената фаза на открита мина</i>
КРМСФО 21	<i>Разяснение 21 на КРМСФО — „Налози“</i>
КРМСФО 22	<i>Разяснение 22 на КРМСФО Сделки в чуждестранна валута и авансово възнаграждение</i>
ПКР-7	<i>Въвеждане на еврото</i>
ПКР-10	<i>Държавна помощ — без специална връзка с оперативната дейност</i>
ПКР-25	<i>Данъци върху дохода — промени в данъчния статут на едно предприятие или неговите акционери</i>
ПКР-29	<i>Оповестяване — споразумения за концесионна услуга</i>
ПКР-31	<i>Приход — бартерни сделки, включващи рекламни услуги</i>
ПКР-32	<i>Нематериални активи — разходи за интернет страници</i>

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Променени МСФО

МСФО 9	<i>Финансови инструменти – Реформа на референтните лихвени проценти, СМСС, септември 2019</i>
МСС 12	<i>Данъци върху дохода – нов параграф 57А</i>

Промените в тези стандарти, не водят до съществени изменения, които да се оповестяват във финансовия отчет.

Отменени стандарти и тълкувания

МСС 17	<i>Лизинг</i>
Разяснение 4 на КРМСФО	<i>Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг</i>
ПКР-15	<i>Оперативен лизинг — стимули</i>
ПКР-27	<i>Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг</i>

Нови МСФО и разяснения, в сила от 01.01.2019

МСФО 16	<i>Лизинг</i>
КРМСФО 23	<i>Несигурност при данъчното третиране на дохода (печалбата)</i>

Консолидираните финансови отчети на Дружеството са изготвени в съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и останалите Международните счетоводни стандарти (МСС), разработени и публикувани от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС), действащи за 2019 година, приети от Европейската комисия. Международните счетоводни стандарти включват:

- а) Международни счетоводни стандарти
- б) Международни стандарти за финансово отчитане и
- в) Разяснения за тяхното прилагане

При изготвянето на консолидираните финансови отчети консолициращото дружество (Българската холдингова компания АД - майка) обединява финансовите отчети на дружеството майка и нейните дъщерни дружества на база „ред по ред”, като събира сходни позиции по активи, пасиви, собствен капитал, приходи и разходи в съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети. За да могат консолидираните

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

финансови отчети да представят финансовата информация за групата така, сякаш тя е за едно стопанско предприятие се предприемат следните стъпки:

- Елиминира се балансовата стойност на инвестициите на дружеството майка във всяко дъщерно дружество и дела на майката в собствения капитал на всяко дъщерно дружество;
- Индентифицира се малцинственото участие в печалбите или загубите на консолидираните дъщерни дружества за отчетния период;
- Индентифицират се малцинствените участия в нетните активи на консолидираните дъщерни дружества отделно от собствения капитал на дружеството майка в тях; а) сумата на малцинствените участия към датата на първоначалната комбинация, изчислена в съответствие с МСФО 3 Бизнес комбинации и б) дела на малцинственото участие в промените в собствения капитал след тази дата;
- Елиминирание на вътрешногруповите вземания, задължения, сделки, приходи и разходи;
- Елиминирание на вътрешногруповите печалби и загуби.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви. Базите за оценката са оповестени подробно в счетоводната политика към финансовия отчет.

3 Значими счетоводни политики

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на тези финансови отчети, са представени по долу.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представените консолидирани финансови отчети са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че тези оценки са базирани на най-пълното познаването на текущите събития и действия от страна на ръководството, реалните резултати могат да бъдат различни от направените оценки и допускания.

3.1 Промяна в счетоводната политика за последваща оценка на дълготрайните материални активи (ДМА)

Причина за промяната

С цел защита на интересите на акционерите на публичното дружество, във връзка с уеднаквяване на счетоводните политики на дружествата в групата, свързано и с преминаване на някои от тях от международните към националните счетоводни стандарти, считано от 01.01.2018, Управителният съвет на Българска холдингова компания АД, с решение от 30.11.2018, обсъди и прие промяна в счетоводната политика за последващото оценяване на земите и сградите, собственост на холдинга.

Българска холдингова компания АД като дружество от обществен интерес остава да работи по МСФО и към 31.12.2017 е приело да прилага за оценка на земите и сградите си след тяхното придобиване, модела на справедливата стойност. След анализ на счетоводните политики за отчитане на ДМА на дъщерните дружества и Българска холдингова компания

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

АД, ръководството на дружеството приема да се промени счетоводната политика за последваща оценка на земите и сградите, а именно да се смени модела на оценка на имотите след тяхното придобиване, като се премине от модел на справедлива стойност към модел на цена на придобиване, което означава, че имотите след тяхното придобиване трябва да се оценяват по цена на придобиване намалена с начислените амортизации и натрупаните обезценки.

Ефект от промяната

Със смяна на модела няма да има преизчисления и промени в сравнителната информация във финансовия отчет за годината, завършваща на 31.12.2018, защото през годините не е правена преоценка на земите и сградите на дружеството до справедлива стойност и не е формиран преоценъчен резерв като елемент на собствения капитал.

3.2 Ефекти от прилагането на МСФО 9 Финансови инструменти (МСФО 9 заменя МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване)

3.2.1 Промяна в счетоводната политика за обезценка на активите, отчитани по амортизирана стойност, с влизане в сила на МСФО 9 Финансови инструменти с начална дата 01.01.2018.

МСФО 9 заменя модела на реализирани (понесените) загуби (МСС 39) с модел на очакваните кредитни загуби.

Очаквани кредитни загуби

Очакваните кредитни загуби са претеглената на базата на вероятността оценка на кредитните загуби (т.е. настоящата стойност на целия паричен недостиг) през очаквания срок на финансовия инструмент. Паричният недостиг е разликата между паричните потоци, дължими на предприятието по договор, и паричните потоци, които предприятието очаква да получи. Тъй като при очаквани кредитни загуби се вземат също предвид размерът и сроковете на плащанията, кредитна загуба възниква дори ако предприятието очаква да му бъде платено в пълен размер, но по-късно от изискуемото по договор.

По отношение на финансовите активи кредитната загуба е настоящата стойност на разликата между:

- а) договорните парични потоци, дължими на предприятието по договор и
- б) паричните потоци, които предприятието очаква да получи.

По отношение на неусвоените кредитни ангажименти кредитната загуба е настоящата стойност на разликата между:

- а) договорните парични потоци, дължими на предприятието, ако притежателят на кредитния ангажимент усвои заема и
- б) паричните потоци, които предприятието очаква да получи, ако заемът е усвоен.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

3.2.2 Нова класификация на финансовите активи

Бизнес модел на дружеството има за цел активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци, дори когато има продажби на финансови активи или такива се очакват в бъдеще. Във връзка с този модел финансовите активи са прекласифицирани в съответствие с изискванията на МСФО Финансови инструменти.

Класификация на финансовите активи на датата на първоначално прилагане на МСФО 9.
 01.01.2018

Финансови активи	МСС 39	МСФО 9
	категория	категория
Депозити над 6 мес. - инвестиции на падеж	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност
Инвестиции в капиталите на други дружества, обявени за продажба	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход
Държавни ценни книжа, външен пазар	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход
Инвестиционни бонове	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби	Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби
Инвестиции в капиталите на други дружества, отчитани по справедлива стойност в печалбите и загубите	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби	Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби
Дължавни ценни книжа, вътрешен пазар	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби	Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби
Вземания от свързани лица	Кредити и вземания	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност
Вземания от свързани лица	Кредити и вземания	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност
Парични средства и еквиваленти	Кредити и вземания	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

3.3 Имоти, машини и оборудване

Оценка при първоначално придобиване

Имотите, машините и оборудването се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Оценка след придобиване

Считано от 01.01.2018 е променена счетоводната политика за последваща оценка на имотите на дружеството. Моделът на справедливата стойност е заменен с **модела на цена на придобиване**. Така последващото оценяване на всички имоти, машини, оборудване и други дълготрайни матероални активи се извършва въз основа на модела цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващи разходи свързани с определен дълготраен материален актив, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно предприятието да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Дълготрайните материални активи *придобити при условията на финансов лизинг*, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни активи или на база стойността на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Дълготрайните материални активи придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни активи или на база стойността на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на материалните дълготрайни активи се начислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	25 години
• Машини	4 години
• Транспортни средства	4 години
• Стопански инвентар	7 години
• Компютри	2 години
• Други	4 години

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

3.4 Нематериални дълготрайни активи

Нематериалните дълготрайни активи се оценяват първоначално по себестойност. В случаите на самостоятелно придобиване тя е равна на покупната цена, както и всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация.

Последващото оценяване на нематериалните дълготрайни активи с неограничен полезен срок се извършва като цената на придобиване се намалява със загубите от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходите, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход в периода на тяхното възникване, освен ако има вероятност те да спомогнат на актива да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически изгоди и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. В тези случаи разходите се добавят към себестойността на актива.

Амортизацията на нематериалните дълготрайни активи с ограничен полезен срок се изчислява, като се използва линейният метод върху петгодишен полезен срок на годност, както следва:

- софтуер 5 години
- други 5 години

3.5 Отчитане на лизинговите договори

От 01.01.2019 влезе в сила нов МСФО 16 Лизинг, с който се отменя стария МСС 17 Лизинг. Основни промени в МСФО 16 Лизинг в сравнение с МСС 17 Лизинг

1) Най-важната промяна, която въвежда МСФО 16, е отчитането на всички лизингови договори при лизингополучателите по модела на актива с право на ползване, без значение дали са оперативен, или финансов лизинг според критериите на отменения МСС 17. В стандарта са предвидени две изключения от модела – за лизингови договори със срок до 12 месеца и лизингови договори на основни активи с ниска стойност.

Отчитането на лизинговите договори при лизингодателите като цяло не се променя, запазва се разграничаването им на оперативен и финансов лизинг, като се прилагат съответно двата модела, както бе в МСС 17.

2) Променя се съставът на лизинговите плащания: освен фиксираните лизингови плащания (вноски) се включват и

- (а) променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или процент, и
- (б) променливи лизингови плащания, които са фиксирани по същество.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

По отношение на лизингополучателите промените, които се въвеждат с новия МСФО 16, може да се систематизират, както следва:

отчет	МСФО 16	МСС 17
Отчет за финансовото състояние	Актив с право на ползване и пасив (задължение) по лизинга	<u>Оперативен лизинг:</u> не се признава актив и пасив <u>Финансов лизинг:</u> лизингов актив и пасив по лизинга
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	<ul style="list-style-type: none"> • Амортизация на актива с право на ползване • Разходи за лихви за пасива по лизинга (метод на ефективната лихва) • Променливите лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, се включват в оценката на пасива по лизинга 	<u>Оперативен лизинг:</u> Лизинговите плащания се отчитат като текущи разходи по линейния метод <u>Финансов лизинг:</u> Лизингов актив: разходи за амортизация; пасив по лизинга: разходи за лихви (метод на ефективната лихва) Променливите лизингови плащания от всякакъв вид не се включват в оценката на пасива по лизинга

Актив с право на ползване (при лизингополучателите)

В условията на МСФО 16 всички лизингополучатели следва да прилагат подхода на актива с право на ползване за отчитане на лизинговите договори, като признават:

- а) **актив с право на ползване**, представляващ правото на лизингополучателя да използва основния актив (актива, предмет на лизинговия договор) за срока на лизинговия договор; и
- б) **пасив по лизинга** за задължението си да изплащат лизингови вноски.

Даден договор е лизинг, ако:

- има определен(индентифициран) актив;
- с договора се прехвърля на клиента правото на използване на актива за определен период срещу възнаграждение и
- контролира използването на определения актив за определен период от време, което означава едната страна по договора (лизингополучателя) да има право да: а) получи по същество всички икономически ползи от използването на определения актив и б) ръководи използването на определения актив през целия период на ползване.

Актив с право на ползване

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Първоначална оценка

На началната дата на лизинга активът с право на ползване се оценява по **цена на придобиване**, която включва:

- първоначалната стойност на пасива (задължението) по лизинговия договор;
- плащания на началната дата или преди началната дата на лизинга;
- първоначални преки разходи, извършени от лизингополучателя (например комисиони);
- стимули по лизинга (те се приспадат);
- приблизително оценени разходи за демонтаж или преместване на основния актив, отчетени като провизия.

Последваща оценка

След началната дата на лизинга лизингополучателят следва да оценява актива с право на ползване, като прилага един от трите модела според своята счетоводна политика: модел на цената на придобиване или модел на преоценената стойност по МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и модел на справедливата стойност по МСС 40 Инвестиционни имоти.

Пасив по лизинга

Първоначална оценка

Пасивът по лизинговия договор се оценява първоначално на началната дата на лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са платени, дисконтирани с лихвения процент

- заложен в лизинговия договор (ако може да бъде лесно определен); или
- диференциален лихвен процент (ако заложеният лихвен процент не може да бъде лесно определен от лизингополучателя).

Последваща оценка

След началната дата на лизинга лизингополучателят следва да оценява пасива по лизинга като:

- а) увеличава балансовата му стойност, за да отрази **лихвата** по лизинговия пасив;
- б) намалява балансовата стойност, за да отрази извършените **лизингови плащания**;
- в) **преоценка** на балансовата стойност, за да отрази всяко преразглеждане на оценката на лизинга, промените в лизинговия договор или за да се отразят коригираните фиксирани лизингови плащания по същество.

Лихвата по лизинговия пасив за всеки период от срока на лизинга трябва да бъде сумата, която има за резултат постоянен периодичен лихвен процент върху остатъка на пасива по лизинга (прилага се методът на ефективната лихва).

Пасивът по лизинговия договор **се преоценява**, за да се отразят промените в:

- срока на лизинга и променените лизингови плащания (използва се коригиран дисконтов процент);
- оценката на опция за покупка на основния актив (използва се коригиран дисконтов процент);
- сумите, които се очаква да бъдат платени според гаранция на остатъчната стойност (използва се непромененият дисконтов процент);

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

- бъдещи лизингови плащания в резултат на промяна на индекса или процента, използван за определянето на променливи лизингови плащания (използва се непромененият дисконтов процент, но с преразгледаните парични потоци за оставащия срок).

Преоценките се третираат едновременно като корекция на пасива и на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване се намали до нула и има последващо намаление на оценката на пасива по лизинга, лизингополучателят следва да признае всяка остатъчна сума от преоценката в печалбата или загубата.

Прилагане за първи път

Лизингополучателят прилага настоящия стандарт по отношение на лизинговите си договори със задна дата с кумулативния ефект от първоначално прилагане на настоящия стандарт, признат към датата на първоначалното прилагане. Лизингополучателят прилага избора, описан в параграф В5, последователно за всички бъдещи договори, по които е лизингополучател.

Лизингополучателят не преизчислява сравнителната информация. Вместо това лизингополучателят признава кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, по целесъобразност) към датата на първоначалното прилагане.

3.6 Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството е в състояние да оказва значително влияние, но които не са дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани дружества.

Инвестициите на Дружеството майка в асоциираните предприятия са оценени по методът на собствения капитал.

Репутация или корекции във връзка със справедливата стойност на дела на инвеститора в асоциираното предприятие, се отразяват в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени по отношение размера на участието на Дружеството в капитала на асоциираното предприятие се отразяват в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на нетния резултат, генериран от асоциираното дружество, се отразяват в отчета за всеобхватния доход на Дружеството собственик на инвестицията на реда Печалба/загуба от асоциирани предприятия по метода на собствения капитал. В случаите, в които дялът на Дружеството в генерираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на балансовата сума на инвестицията, Дружеството не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

3.7 Финансови инструменти

3.7.1 Финансови активи

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи се признават първоначално по себестойност, която е справедливата стойност на платеното възмездяване и съответните разходи по сделката.

Отписването на финансов актив се извършва, когато Дружеството загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив – т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци, или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Тестове за обезценка се извършват към всяка дата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, за да се определи дали са налице обективни доказателства за наличието на обезценка на конкретни финансови активи или групи финансови активи.

Лихвените плащания и други парични потоци, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход при тяхното начисляване независимо от датата на получаването им.

Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност

Последваща оценка

Оценяване по амортизирана стойност

Амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив е стойността, по която се оценяват финансовите активи или финансовите пасиви при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, а за финансови активи — коригирана за всеки коректив за загуби.

Инвестиции, държани до падеж, са финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Дружеството е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. В допълнение при наличието на обезценка на инвестицията финансовият инструмент се оценява по настояща стойност на изчислените парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията се отчитат в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са финансови активи създадени от предприятието посредством директно предоставяне на пари, стоки или услуги на даден дебитор.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

По отношение на неувоените **кредитни ангажименти** кредитната загуба е настоящата стойност на разликата между:

- а) договорните парични потоци, дължими на предприятието, ако притежателят на кредитния ангажимент усвои заема; и
- б) паричните потоци, които предприятието очаква да получи, ако заемът е усвоен.

Търговските вземания се обезценяват по модела на очакваните кредитни загуби. Очакваните кредитни загуба е настоящата стойност на разликата между:

- а) договорните парични потоци, дължими на предприятието по договор; и
- б) паричните потоци, които предприятието очаква да получи.

Кредитните загуби се отчитат през печалбите и загубите.

Пари и парични еквиваленти

Дружеството отчита като пари и парични средства наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрастваеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, държани за търгуване, са такива активи, които са придобити с цел получаване на печалба вследствие краткосрочните колебания в цената или дилърския марж. Деривативните финансови активи, освен ако не са специално определени и ефективни хеджиращи инструменти, се класифицират като държани за търгуване. Финансовите активи, държани за търгуване, първоначално се признават по себестойност, която е справедливата стойност на платеното насрещно възмездяване. След първоначалното признаване финансовите инструменти от тази категория се оценяват по справедлива стойност, с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Разликите от преоценките се отчитат в печалбите или загубите.

Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Финансови активи на разположение за продажба са онези финансови активи, които не са кредити и вземания възникнали в предприятието, инвестиции, държани до падеж, или финансови активи държани за търгуване. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност, с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж.

Промените в справедливата им стойност се отразяват в собствения капитал. Натрупаните печалби и загуби от финансови инструменти на разположение за продажба се включват в

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход за отчетния период, когато финансовият инструмент бъде продаден или обезценен.

Ако в последващ период справедливата стойност на дългов инструмент (глобални облигации), класифицирани като на разположение за продажба нарастне и нарастването може обективно да се свърже със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, загубата от обезценка се възстановява, а възстановената сума се признава в печалбата или загубата.

Загуби от обезценка, признати в печалбата или загубата за инвестиция в капиталов инструмент, класифициран като на разположение за продажба, не могат да бъдат възстановени в печалбата или загубата.

3.7.2 Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват търговски и други задължения (получени заеми от банка и получени депозити от дъщерни дружества).

Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, се признават като финансови разходи в отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Търговските и другите задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите на Дружеството, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание на акционерите.

3.8 Репутация

Превишението на стойността на инвестицията на майката над нейния дял в справедливите стойности на придобитите разграничими активи и пасиви на консолидираните дружества към датата на разменната операция, се признава като търговска репутация и се представя като актив в консолидирания отчет на Дружеството.

Последващата оценка на търговската репутация се определя като разлика между първоначално определената ѝ стойност и натрупаната загуба от обезценка. Съгласно изискванията на МСС 36 Обезценка на активи и счетоводната политика на Дружеството, репутацията следва да се тества за обезценка веднъж годишно.

Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период, без право на възстановяване.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Превишението на дела на майката в нетните активи (без текущия резултат) на консолидираните дружества над стойността на инвестицията ѝ в същите дружества, се признава в неразпределената печалба в консолидирания отчет.

3.9 Материални запаси

Материалните запаси включват материали, стоки, продукция и незавършено производство. В себестойността на материалните запаси се включват разходите по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси се признава като разход за периода на обезценката.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода средно претеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

3.10 Обезценка на активите на Дружеството

Балансовата стойност на активите на Дружеството се преразглежда към датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние с цел да се определи дали има индикации, че стойността на даден актив е обезценена.

За целите на определяне на обезценката, активите на Дружеството са групирани на най-малката разграничима група активи, за които могат да бъдат разграничени парични потоци – единица, генерираща парични потоци. В резултат на това някои от активите са преглеждани за наличие на обезценка на индивидуална база, а други на база единица, генерираща парични потоци.

Индивидуалните активи или единиците, генериращи парични потоци, се преглеждат за наличие на индикации за обезценка на стойността им веднъж годишно към датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, както и тогава когато събития или промяна в обстоятелства показват, че преносната стойност на активите може да не бъде възстановена.

В случаите, в които възстановимата стойност на даден актив е по-ниска от неговата балансова стойност, балансовата сума на актива следва да бъде намалена до размера на възстановимата стойност на актива. Това намаление представлява загуба от обезценка.

Възстановимата стойност представлява по-високата от нетната продажна цена на даден актив, базирана на пазарни условия, и стойността в употреба, базирана на сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, очаквани да се получат от актива в рамките на полезния му срок на годност.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

С изключение на репутацията за всички останали активи на Дружеството към всяка дата на отчета ръководството преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена.

3.11 Сделки в чуждестранна валута

Консолидираните финансови отчети на Дружеството са изготвени в български лева (лв.) и това е отчетната валута на Дружеството.

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Дружеството по официалния обменен курс за деня на сделката, (обявения фиксинг на Българска народна банка). Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода, са отразени в отчета за всеобхватния доход на реда “други финансови приходи и разходи”.

Валутният борд в България е въведен на 1 юли 1997 г. в изпълнение на препоръките на Международния Валутен Фонд (МВФ) и първоначално стойността на българския лев бе фиксирана към стойността на германската марка в съотношение 1:1. След въвеждането на еврото българският лев бе фиксиран към еврото в съотношение 1 EUR = 1.95583 лв.

3.12 Пенсионни и други задължения към персонала.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане или други дългосрочни възнаграждения или под формата на компенсации с акции, или с дялове от собствения капитал.

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали на база неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква отпуските да възникват в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

3.13 Капитал

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Премийният резерв включва получената премия по емитирани акции.

Преоценъчният резерв се състои от печалби и загуби, свързани с преценка на определени категории финансови активи, имоти и сгради.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Неразпределената печалба включва текущия за периода финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби, определени от отчета за всеобхватния доход.

3.14 Данъци върху дохода

Данъчният разход (приход) включва текущия данък и отсрочените данъци.

Текущият данък върху дохода е изчислен в съответствие с приложимата данъчна ставка и данъчни правила за облагане на дохода за периода, за който се отнасят, на база на облагаемия финансов резултат за периода.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики, възникващи при сравнение на балансовата сума на активите и пасивите и тяхната съответна данъчна основа.

Пасиви по отсрочени временни разлики се признават в пълен размер.

Активи по отсрочени временни разлики се признават само до степента, че съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи данъчни печалби.

За определяне на размера на активите и пасивите по отсрочени данъци се прилагат данъчни ставки, които се очаква да бъдат валидни през периода на тяхната реализация.

Промените в отсрочените данъчни активи или пасиви се отразяват като компонент на разхода за данък в отчета за всеобхватния доход за периода.

3.15 Приходи и разходи

Приходите от продажби и разходите за оперативната дейност се начисляват в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления и плащания. Приходите и разходите от лихви по предоставени съответно получени заеми и депозити се начисляват в периода за който се отнасят, независимо от паричните постъпления.

Отчитането и признаването на приходите и разходите се извършва при спазване изискването за причинна и следствена връзка между тях.

Приходите и разходите в чуждестранна валута се отчитат по централния курс на БНБ към датата на начисляването им.

3.16 Кредитен риск

Рискът, че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата страна като не успее да изплати задължението.

3.17 Ликвиден риск

Рискът, че дружеството ще срещне трудност при изпълнение на задължения, свързани с финансови пасиви.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

3.18 Валутен риск

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени във валутните курсове.

3.19 Лихвен риск

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4 Пояснителни приложения към финансовите отчети

4.1 Имоти, машини и оборудване

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения	Транспорт- ни средства	Други	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Към 1 януари 2018 г.						
Отчетна или преоценена стойност	3 953	25 358	11 025	1 058	4 729	46 123
Натрупана амортизация и обезценка	-	(7 335)	(8 950)	(957)	(4 013)	(21 255)
Обезценка	(305)	-	-	-	-	(305)
Балансова стойност	3 648	18 023	2 075	101	716	24 563
За 2018 г.						
Новопридобити активи	-	113	209	8	105	435
Начислена амортизация за периода	-	(741)	(515)	(1)	(139)	(1 396)
Отписани активи	(6)	(546)	(383)	(61)	(250)	(1 246)
Възстановена обезценка	305	101	-	-	11	417
Отписана амортизация	-	324	474	20	184	1 002
Балансова стойност	3 947	17 274	1 860	67	627	23 775
Към 31 декември 2018 г.						
Отчетна или преоценена стойност	3 947	25 026	10 851	1 005	4 595	45 424
Натрупана амортизация и обезценка	-	(7 752)	(8 991)	(938)	(3 968)	(21 649)
Балансова стойност	3 947	17 274	1 860	67	627	23 775
За 2019 г.						
Новопридобити активи	-	-	355	-	228	583
Начислена амортизация за периода	-	(735)	(354)	(42)	(209)	(1 340)
Отписани активи	-	-	(173)	(66)	(406)	(645)
Отписана амортизация	-	-	162	66	406	634
Балансова стойност	3 947	16 539	1 850	25	646	23 007
Към 31 декември 2019 г.						
Отчетна или преоценена стойност	3 947	25 026	11 033	939	4 417	45 362
Натрупана амортизация и обезценка	-	(8 487)	(9 183)	(914)	(3 771)	(22 355)
Балансова стойност	3 947	16 539	1 850	25	646	23 007

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.2 Асоциирани предприятия

4.2.1 Инвестиции в асоциирани предприятия

Дружеството притежава акции в капитала на следните компании:

Име на асоциираното предприятие	31.12.2019 '000 лв	участие %	31.12.2018 '000 лв	участие %
“Българска индустриална и търговска корпорация” ХАД	11 538	24.88%	11 568	24.88%
	11 538		11 568	

Инвестициите в асоциирани предприятие са отразени във финансовите отчети на Дружеството по метода на собствения капитал.

4.2.2 Печалби и загуби от асоциирани предприятия по метода на собствения капитал

Име на асоциираното предприятие	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
“Българска индустриална и търговска корпорация” ХАД	(30)	7
	(30)	7

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.3 Нематериални дълготрайни активи

	Права върху интелектуал ната собственост ‘000 лв	Програмни продукти ‘000 лв	Общо ‘000 лв
Към 1 януари 2018 г.			
Отчетна стойност	57	43	100
Натрупана амортизация	(57)	(33)	(90)
Балансова стойност	-	10	10
За 2018 г.			
Новопридобити активи	-	7	7
Начислена амортизация за периода	-	-	-
Балансовата стойност	-	17	17
Към 31 декември 2018 г.			
Отчетна стойност	57	50	107
Натрупана амортизация и обезценка	(57)	(33)	(90)
Балансова стойност	-	17	17
За 2019 г.			
Начислена амортизация за периода	-	(5)	(5)
Балансовата стойност	-	12	12
Към 31 декември 2019 г.			
Отчетна стойност	57	50	107
Натрупана амортизация и обезценка	(57)	(38)	(95)
Балансова стойност	-	12	12

4.4 Дългосрочни финансови активи

	31.12.2019 ‘000 лв	31.12.2018 ‘000 лв
Общо:	1 624	1 638

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Дългосрочните финансови активи отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории в зависимост от вида на инвестицията:

4.4.1 Финансови активи държани до падеж

	31.12.2019	31.12.2018
	‘000 лв	‘000 лв
Финансови активи държани до падеж:		
Държавни ценни книжа	1 026	1 040
	1 026	1 040

Към 31.12.2019 г. финансовите инструменти, държани до падеж са на стойност 1 026 хил. лв. и представляват държавни ценни книжа емисия ISIN XS 1208855616 с падеж 26.03.2022 г. Поради фиксирания им падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент. Ефективният доход от лихви се определя на база фиксиран лихвен процент от 2 % годишна лихва. Лихвените плащания са веднъж годишно – на 26.03. всяка година. Лихвите са признават като финансови приходи, прилагайки метода на начисляването.

4.4.2 Финансови активи на разположение за продажба

	31.12.2019	31.12.2018
	‘000 лв	‘000 лв
Финансови активи на разположение за продажба		
“Полимери” АД	344	344
“Ксилема” АД	2	2
“Рекорд” АД	6	6
Инвестиционни бонове	30	30
“Ръбър технолоджи груп” АД	3	3
“Инвестмашпроект”	-	-
“Индустириален бизнес център” АД	434	434
“Диамант” АД	3	3
„БИТКО Лизинг” АД	120	120
Други	6	6
	948	948
Обезценка на “Ръбър технолоджи груп” АД	(3)	(3)
Обезценка на „Диамант” АД	(3)	(3)
Обезценка на „Полимери” АД	(344)	(344)
	(350)	(350)
	598	598

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Представените финансови активи на разположение за продажба към 31.12.2019 г. са на стойност 598 хил. лв.

Акциите на “Ксилема” АД на стойност 2 хил. лв., “Индустриален бизнес център” АД на стойност 434 хил. лв. и на „БИТКО Лизинг” АД на стойност 120 хил.лв. са отчетени по себестойност, поради обстоятелството, че същите не се търгуват на публична борса и не може да се установи справедливата им стойност.

Останалите финансовите активи на разположение за продажба са отразени по справедлива стойност, която е борсовата цена на ценните книжа за последния официален работен ден на “БФБ-София” АД към датата на изготвяне на финансовия отчет.

Поради индикации за обезценка, инвестициите в Ръбър технолоджи груп АД и Диамант АД са обезценени.

Дружеството е извършило обезценка на акции на „Полимери” АД, което се дължи на откриване на производство по несъстоятелност на дружеството.

4.5 Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби, отразени по пасивния метод и използвайки данъчни ставки от 2019 - 10% (2018 – 10%), могат да бъдат представени като:

	31.12.2019 Базисна Сума '000 лв	31.12.2019 Данъчен Ефект '000 лв	31.12.2018 Базисна Сума '000 лв	31.12.2018 Данъчен Ефект '000 лв
Провизии на неизползвани отпуски	185	18	202	20
Обезценка на финансови активи на разположение за продажба	1 642	164	1 630	164
Обезценка на ДМА	327	33	327	33
Обезценка на материали запаси	66	7	70	7
Разходи, представляващи доходи на местни физ.лица по ЗДДФЛ (чл.42, ал.1)	2 934	293	3 194	319
Отсрочени данъчни активи		515		543
ДВР в резултат на прилагане на метода на собствения капитал	(9 872)	(987)	(9 902)	(990)
Разлика в данъчната и счетоводна балансова стойност на ДМА	(5 939)	(594)	(6 110)	(610)
Преоценъчен резерв от последващи оценки	(2 020)	(202)	(2 020)	(202)
Обезценка на финансови активи държани за търгуване	(755)	(75)	(788)	(79)
Отсрочени данъчни пасиви		(1 858)		(1 881)
Отсрочени данъчни пасиви, нетно		(1 343)		(1 338)

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.6 Материални запаси

	31.12.2019 ‘000 лв	31.12.2018 ‘000 лв
Материали	280	330
Стоки	160	175
Продукция	434	550
Незавършено производство	1	1
	875	1 056

4.7 Финансови активи държани за търгуване

	31.12.2019 ‘000 лв	31.12.2018 ‘000 лв
Държавни ценни книжа	2 586	2 604
„Парк хотел Москва АД	2 279	2 279
“Индустириален бизнес център”	877	877
„БИРА“ АД	73	73
“Нора“ АД	15	15
“Елпром – Елин” АД	1	1
“Инкомс Телеком Холдинг” АД	1	1
„София инвест брокеридж“ АД	113	113
Въглеродни емисии	308	621
Други	1	1
	6 254	6 585
Обезценка на „Нора“ АД	(15)	(15)
	(15)	(15)
	6 239	6 570

Държавни ценни книжа на стойност 2 586 хил.лв. емисия BG2040210218 с падеж 29.09.2025 г., са класифицирани в групата на финансовите активи държани за търгуване, поради намерението на ръководството да не ги държи до настъпване на падежа им и за получаване на печалба вследствие на краткосрочните колебания в цената им. Ефективният доход от лихви се определя на база фиксиран лихвен процент. Лихвите се признават като финансови приходи, прилагайки метода на начисляването

Поради индикации за обезценка, инвестицията на дружеството в „Нора“ АД е обезценена.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Останалите финансови активи държани за търгуване са отразени по себестойност, тъй като не са регистрирани на публична борса и не може да бъде установена справедливата им стойност.

4.8 Финансови активи държани до падеж

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Финансови активи държани до падеж		
Предоставени депозити в банки	1 555	1 493
	1 555	1 493

Предоставените парични средства в банки са с падеж шест месеца и дванадесет месеца.

4.9 Вземания от свързани лица извън групата

Краткосрочните вземания от свързани лица в размер на 663 хил. лв. към 31.12.2019 г. (647 хил. лв. към 31.12.2018 г.) включват:

<i>Вземания по продажби:</i>	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
„БЕСТ” АД	338	324
„БИКК” АД	314	314
„ИБЦ” АД	11	9
	663	647

4.10 Други вземания

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Вземания по лихви по ДЦК	45	45
Разходи за бъдещи периоди	31	28
Вземания по лихви по предоставени депозити на банки	1	1
Вземания по съдебни спорове	31	49
Разчети за гаранции	2	1
Предоставени депозити	37	38
Разчети по застраховане	17	21
Други	13	3
	177	186

Справедливата стойност на тези краткосрочни финансови активи не е определяна за всеки актив по отделно, тъй като се счита, че преносната им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.11 Парични средства

	31.12.2019	31.12.2018
	‘000 лв	‘000 лв
Парични средства в банки	7 040	6 943
Парични средства в брой	160	228
	7 200	7 171

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Финансови активи, класифицирани по изискванията на МСФО 9 по балансова стойност.

31.12.2019 31.12.2018

Финансови активи	Бележ-ки	МСФО 9		
		категория	'000 лв	'000 лв
Държавни ценни книжа, външен пазар	Бел 4.4 Дълго-срочни	Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	1 026	1 040
Инвестиции в капиталите на други дружества, обявени за продажба	Бел 4.4 Дълго-срочни	Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	568	568
Инвестиционни бонове	Бел 4.4 Дългосрочни	Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби	30	30
Други дългосрочни финансови активи	Бел 4.4 дългосрочни		1 624	1 638
Дължавни ценни книжа, вътрешен пазар	Бел 4.7 Краткосрочни	Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби	2 586	2 604
Инвестиции в капиталите на други дружества, отчитани по справедлива стойност в печалбите и загубите	Бел 4.7 Краткосрочни	Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби	3 653	3 966
Бел 4.7 общо	Бел 4.7 Краткосрочни		6 239	6 570
Депозити над 6 мес. - инвестиции на падеж	Бел 4.8 Краткосрочни	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност	1 555	1 493
Вземания от свързани лица	Бел 4.9 Краткосрочни	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност	663	647
Парични средства и еквиваленти	Бел 4.11 Краткосрочни	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност	7 200	7 171
			17 281	17 519

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.12 Държавни ценни книжа

Държавните ценни книжа, които притежава дружеството към 31.12.2019 г. са емитирани от правителството на Република България на вътрешния и външния пазар. Те могат да бъдат представени по следния начин:

Държавни ценни книжа емитирани на вътрешния пазар:

№ на емисията	вид на валутата	падеж	номинална стойност		
BG 20 402 10218	EUR	29.09.2025 г.	1 000 000.00		
				31.12.2019	31.12.2018
				'000 лв	'000 лв
Справедлива стойност емисия BG 20 402 10218				<u>2 586</u>	<u>2 604</u>

Държавните ценни книжа емисия BG 20 402 10218 са класифицирани в групата на финансовите активи държани за търгуване. Избран е методът за отчитане по справедлива стойност като разликите от преоценките се отчитат в печалбите или загубите.

Държавни ценни книжа емитирани на външния пазар:

№ на емисията	вид на валутата	падеж	номинална стойност		
XS 12 088 55616	EUR	26.03.2022 г.	500 000.00		
				31.12.2019	31.12.2018
				'000 лв	'000 лв
Справедлива стойност емисия XS 12 088 55616				<u>1 026</u>	<u>1 040</u>

Държавните ценни книжа емисия XS 12 088 55616 са класифицирани в групата на финансовите активи държани до падеж. Избран е методът за отчитане по амортизирана стойност като разликите от преоценките се отчитат в собствения капитал (преоценъчен резерв).

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Държавните ценни книжа са дългови ценни книжа, издавани и гарантирани от държавата. Всички български ДЦК са гарантирани от Република България и се считат за нискорисков или безрисков инструмент.

Кредитен риск – Държавните ценни книжа се характеризират с много нисък кредитен риск, поради високия кредитен рейтинг на емитентите им. Държавата като емитент на дълг се ползва с най-голямо доверие от инвеститорите в сравнение с другите издатели на облигации поради малкия риск от фалит и изпадане в състояние на невъзможност да обслужва задълженията си.

Ликвиден риск - Ликвидният им риск е незначителен, тъй като те са сред най-ликвидните финансови инструменти, търгувани на българския финансов пазар.

Пазарен риск - Този риск се определя от лихвената политика на държавата, водената от Министерство на финансите фискална политика, цялостното развитие на икономиката и вътрешния капиталов пазар и състоянието и тенденциите на международните финансови пазари. Цените на държавните ценни книжа се променят главно в резултат на измененията на лихвените проценти.

Дружеството не е използвало съдебни решения и допускания при преценката за преоценката на държавните ценни книжа.

4.13 Капитал

4.13.1 Акционерен капитал

	31.12.2019	31.12.2018
Брой акции напълно платени		
- в началото на годината	6 583 803	6 583 803
Брой акции напълно платени към 31 декември 2019 г.	6 583 803	6 583 803

Няма юридически и физически лица, които да са крайно контролиращи поотделно или заедно, с договорно споразумение.

4.13.2 Преоценъчен резерв (движение през периода)

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Преоценъчен резерв в началото на периода	(517)	(250)
Резерв от преценка на финансови активи:		
Държавни ценни книжа	(15)	(23)
Финансови активи на разположение за продажба	-	(274)
	(15)	(297)
Начислен отсрочен данък	2	30
Преоценъчен резерв, нетно от данък	(13)	(267)
Движение на преоценъчния резерв, нетно от данък	(13)	(267)
Преоценъчен резерв в края на периода	(530)	(517)

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.14 Задължения към свързани лица извън групата

Към датата на съставяне на финансовия отчет краткосрочните задълженията към свързани предприятия представляват:

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Задължения по продажби	266	280
Задължения по заеми	923	923
Задължения по лихви	469	734
Задължения по депозити	125	125
Други задължения	420	432
	2 203	2 494

4.15 Задължения към банка по получени заеми

Дружеството е получило ломбарден банков заем в размер на 548 хил. лв. като е сключен договор за револвираща кредитна линия с банкова институция при договорен лихвен процент в размер на едномесечен LIBOR /в евро/ плюс надбавка. Кредитната линия е обезпечена с парични средства.

4.16 Персонал

4.16.1 Разходи за персонала, включително договорите за управление и контрол

Разходите включват:

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Разходи за заплати	(7 581)	(7 103)
Разходи за социални осигуровки	(1 381)	(1 296)
	(8 962)	(8 399)

4.16.2 Задължения към персонала и осигурителни институции

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Задължения по неизползвани отпуски и възнаграждения към персонала	421	447
Задължения за социални осигуровки	99	99
	520	546

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.17 Други задължения

	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
Приходи за бъдещи периоди и финансираня	93	190
Разчети за гаранции	113	151
Разчети с министерства	38	38
Разчети по депозити	142	101
Разчети по застраховане	8	7
Разчети с общините	-	3
Други	28	36
	422	526

4.18 Приходи от продажби

Приходите от продажби в консолидирания отчет на Дружеството към 31.12.2019 год. са в размер 15 786 хил.лв. (16 286 хил. лв. към 31.12.2018 г.). Те могат да бъдат представени по следния начин:

	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
Приходи от продажби на продукцията	1 509	1 536
Приходи от продажби на стоки	5 523	6 024
Приходи от продажби на услуги	8 754	8 726
	15 786	16 286

4.19 Суми с корективен характер

	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
Балансова стойност на продадените активи	(2 024)	(2 505)
Изменение на запасите на готова продукция и незавършено производство	(102)	(256)
	(2 126)	(2 761)

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.20 Финансови приходи и разходи

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Приходи от лихви, свързани с:		
- финансови активи, държани до падеж	133	133
- банкови депозити	-	3
Приходи от лихви	133	136
Разходи за лихви, свързани с:		
- лихви по предоставени кредити	(43)	(41)
Разходи за лихви	(43)	(41)
Приходи от лихви, нетно	90	95

Други финансови приходи и разходи

Преоценка на финансови активи, нетно	(18)	(114)
Приходи/ разходи от асоциирани предприятия	(32)	9
Резултат от промяна във валутните курсове	46	108
Други финансови разходи	(41)	(230)
Други финансови разходи, нетно	(45)	(227)

4.21 Сделки със свързани лица извън групата

Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и никакви гаранции не са били предоставяни или получавани.

4.21.1 Сделки със свързани предприятия извън групата

	31.12.2019	31.12.2018
	'000 лв	'000 лв
Продажба на услуги		
- продажба на услуги от "Индустриален бизнес център" АД	90	90
- продажба на услуги от "БЕСТ" АД	190	190
- продажба на услуги от "БТЦ" АД	22	22
	302	302
Покупки на стоки и услуги		
- покупка на услуги от „Индустриален бизнес център”АД	16	19
- покупка на услуги от „БЕСТ”АД	135	135
	151	154

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.21.2 Салда към края на периода

	31.12.2019 ‘000 лв	31.12.2018 ‘000 лв
Вземания от свързани лица извън групата:		
- други предприятия	663	647
	663	647
Задължения към свързани лица извън групата:		
- други предприятия	2 203	2 494
	2 203	2 494

4.22 Предприятия в групата

Име на дъщерното дружество	31.12.2019 ‘000 лв	участие %	31.12.2018 ‘000 лв	участие %
„БИРА“ АД	5 007	99.16%	5 007	99.16%
“Бистрец” АД	278	85.56%	278	85.56%
“ТЕ Сливен” АД	69	85.27%	69	85.27%
“Харманлийска керамика” АД	130	9.29%	130	9.29%
”АТП Бухово” АД	7	70.34%	7	70.34%
“Елпром АНН” АД	195	85.96%	195	69.00%
“ТЕ Плевен” АД	236	68.32%	236	68.32%
“Парк хотел Москва “АД	10 729	42.05%	10 729	42.05%
	16 651		16 651	

4.23 Отчитане по сектори

Водещите отрасли в консолидирания портфейл на холдинга са:

- **Финанси-** „Българска холдингова компания” АД
- **Хотелиерство и ресторантьорство** - "Парк- хотел Москва" АД и “Аугуста- 91”АД – дъщерно дружество на „Българска холдингова компания” АД чрез „Парк-хотел Москва“ АД;
- **Търговия и услуги-** „Търговия на едро – Сливен“ АД, „Търговия на едро – Плевен“ АД, "Българска Индуриална Компания" АД, „Инкомс инструменти и механика „АД, „Българска лизингова компания” ЕАД, „Българска импресарско-рекламна агенция” АД, „АТП Бухово“ АД, „Бистрец" АД и “Модтрико” АД
- **Производство** - “Харманлийска керамика” АД и “Елпром АНН “АД

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Информация относно бизнес сектори към 31.12.2019 г.

	Сектор																	
	финанси			търговия и услуги			производство			туризъм			елиминирания			консолидиран		
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Секторен приход	382	728	1 502	1 465	1 055	2 450	14 563	14 937	(399)	(373)	(399)	(373)	(399)	(373)	17 103	19 207		
Приходи от оперативна дейност	-	-	(30)	7	-	-	-	-	(2)	2	(2)	2	(2)	2	(32)	9		
Дял в нетната печалба на асоц.пред.	-	-	-	-	11	-	186	186	(186)	(186)	(186)	(186)	(186)	(186)	11	-		
Приходи от финансираня	384	473	7	6	-	-	10	12	(211)	(244)	(211)	(244)	(211)	(244)	190	247		
Финансови приходи																		
Общ приход	766	1 201	1 479	1 478	1 066	2 450	14 759	15 135	(798)	(801)	(798)	(801)	(798)	(801)	17 272	19 463		
Разходи за оперативна дейност, без амортизации	(777)	(1 114)	(1 392)	(1 493)	(1 064)	(1 618)	(13 333)	(12 799)	383	373	383	373	383	373	(16 183)	(6 651)		
Разходи за амортизации	(15)	(2)	(130)	(138)	(38)	(40)	(1 269)	(1 312)	12	-	12	-	12	-	(1 440)	(1 492)		
Финансови разходи	(55)	(140)	(6)	(2)	(18)	(28)	(251)	(462)	217	244	217	244	217	244	(113)	(388)		
Общ разход:	(847)	(1 256)	(1 528)	(1 633)	(1 120)	(1 686)	(14 853)	(14 573)	612	617	612	617	612	617	(17 736)	(18 531)		
Секторен резултат	(81)	(55)	(49)	(155)	(54)	764	(94)	562	(186)	(184)	(186)	(184)	(186)	(184)	(464)	932		
Печалба от обичайна дейност	(81)	(55)	(49)	(155)	(54)	764	(94)	562	(186)	(184)	(186)	(184)	(186)	(184)	(464)	932		
Подходни данъци	2	(23)	-	3	(32)	(59)	(8)	(40)	-	-	-	-	-	-	(38)	(119)		
Нетна печалба	(79)	(78)	(49)	(152)	(86)	705	(102)	522	(186)	(184)	(186)	(184)	(186)	(184)	(502)	813		
Секторни активи																		
Дълготрайни активи	20 745	21 063	13 795	13 956	701	769	22 722	23 436	(19 665)	(19 997)	(19 665)	(19 997)	(19 665)	(19 997)	38 298	39 227		
Краткотрайни активи	9 098	8 767	4 746	4 651	1 909	2 302	3 429	3 521	(2 043)	(1 703)	(2 043)	(1 703)	(2 043)	(1 703)	17 139	17 538		
Консолидирани общи активи	29 843	29 830	18 541	18 607	2 610	3 071	26 151	26 957	(21 708)	(21 700)	(21 708)	(21 700)	(21 708)	(21 700)	55 437	56 765		
Секторни пасиви																		
Дългосрочни пасиви	103	5	890	893	-	-	5 579	6 208	(5 227)	(5 752)	(5 227)	(5 752)	(5 227)	(5 752)	1 345	1 354		
Краткосрочни пасиви	874	867	272	286	1 272	1 645	4 366	4 441	(2 330)	(2 206)	(2 330)	(2 206)	(2 330)	(2 206)	4 454	5 033		
Консолидирани общи пасиви	977	872	1 162	1 179	1 272	1 645	9 945	10 649	(7 557)	(7 959)	(7 557)	(7 959)	(7 557)	(7 959)	5 799	6 387		

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.24 Кредитен риск

	31.12.2019	31.12.2018
	‘000 лв	‘000 лв
Търговски и други вземания	956	934
Инвестиции	4 251	4 564
Инвестиции с фиксирана доходност	5 167	5 137
Пари и парични еквиваленти	7 040	6 943
	<u>17 414</u>	<u>17 578</u>

Максималната кредитна експозиция към датата на баланса за търговски вземания на дружеството, по географски райони:

	31.12.2019	31.12.2018
	‘000 лв	‘000 лв
В страната	956	934
	<u>956</u>	<u>934</u>

4.25 Ликвиден риск

31.12.2019	Балансова	Договорени	
‘000 лв	стойност	парични	6-12 месеца
		потоци	
Задължение към банка по предоставен заем	548	(548)	(548)
Търговски и други задължения	3 179	(3 179)	(3 179)
	<u>3 727</u>	<u>(3 727)</u>	<u>(3 727)</u>

31.12.2018	Балансова	Договорени	
‘000 лв	стойност	парични	6-12 месеца
		потоци	
Задължение към банка по предоставени заеми	567	(567)	(567)
Търговски и други задължения	3 858	(3 858)	(3 858)
	<u>4 425</u>	<u>(4 425)</u>	<u>(4 425)</u>

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.26 Валутен Риск

Експозицията на дружеството към валутен риск е:

31.12.2019

'000 лв	BGN	EUR	USD
Търговски и други вземания	956	-	-
Пари и парични еквиваленти	4 786	259	2 155
Задължение към банка по предоставен заем	-	(548)	-
Търговски задължения и други	(3 179)	-	-
Брутна балансова експозиция	2 563	(289)	2 155

31.12.2018

'000 лв	BGN	EUR	USD
Търговски вземания	934	-	-
Пари и парични еквиваленти	4 825	215	2 131
Задължение към банка по предоставени заеми	-	(567)	-
Търговски задължения и други	(3 858)	-	-
Брутна балансова експозиция	1 901	(352)	2 131

Следните значими валутни курсове са приложими през периода:

	Среден приложим курс за периода		Курс на датата на отчета	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
USD	1.75	1.66	1.74	1.71

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Анализ на чувствителността

Повишение с 10% на лева спрямо следните валути към 31 декември ще доведе до увеличение/(намаление) на собствения капитал и печалбата или загубата със суми, така както са показани по-долу. Този анализ се основава на това, че всички други променливи, и по-специално лихвените проценти остават непроменени. Същият анализ е извършен за 2018 г.

	31.12.2019 ‘000 лв	31.12.2019 ‘000 лв	31.12.2018 ‘000 лв	31.12.2018 ‘000 лв
	В капитала	В отчета за дохода	В капитала	В отчета за дохода
USD	-	216	-	213

10 процентно отслабване на лева спрямо валутите по-горе към 31 декември би имало същото като суми, но обратно като посока ефект при допускането, че всички други променливи са постоянни.

4.27 Лихвен риск

	31.12.2019 ‘000 лв	31.12.2018 ‘000 лв
<i>Инструменти с фиксирана доходност</i>		
Финансови активи	5 167	5 137
<i>Инструменти с плаваща доходност</i>		
Финансови пасиви	548	567
	Ефект от промяна в отчета за дохода	
	1%	1%
	увеличение	намаление
31.12.2019		
‘000 лв		
Инструменти с плаваща лихва		
Чувствителност на паричния поток (нетно)	5	(5)
31.12.2018		
‘000 лв		
Инструменти с плаваща лихва		
Чувствителност на паричния поток (нетно)	6	(6)

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

Справедливите стойности на финансовите активи и пасиви, както и техните отчетни стойности в отчета за финансовото състояние са представени както следва:

	31.12.2019 '000 лв	31.12.2019 '000 лв	31.12.2018 '000 лв	31.12.2018 '000 лв
	Балансова стойност	Справедлива стойност	Балансова стойност	Справедлива стойност
Търговски и други вземания	956	956	934	934
Инвестиции	9 418	9 418	9 701	9 701
Пари и парични еквиваленти	7 200	7 200	7 171	7 171
Задължение към банка по предоставен заем	(548)	(548)	(567)	(567)
Търговски и други задължения	(3 179)	(3 179)	(3 858)	(3 858)
	13 847	13 847	13 381	13 381

Нива на оценяване на справедливата стойност

	31.12.2019 '000 лв	31.12.2019 '000 лв	31.12.2019 '000 лв
	Ниво 1	Ниво 3	Общо
Търговски и други вземания	-	956	956
Инвестиции	5 167	4 251	9 418
Пари и парични еквиваленти	-	7 200	7 200
Задължение към банка по предоставен заем	(548)	-	(548)
Търговски и други задължения	-	(3 179)	(3 179)
	4 619	9 228	13 847

Ниво 1 – Листинговани (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи/ пасиви

Ниво 3 – Активи/ пасиви, които не се основават на наблюдаема пазарна информация

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.

4.28 Събития, настъпили след датата на изготвяне на финансовия отчет

Във връзка с извънредната ситуация, свързана с обявената от Световната здравна организация пандемия от коронавирус COVID19, обявяването на извънредно положение в България до 13 май 2020 г., непредсказуемата динамика на развитие на пандемията, ще настъпят финансови и икономически последици за бизнеса в България и по света и практически ще е невъзможно те да бъдат оценени с точност както обхватът им, така и ефектите на този етап. Сериозно е засегнат отрасъл туризъм, в това число секторите хотелиерство и ресторантьорство, в резултат на което хотелите Парк-хотел Москва и Аугуста СПА хотел и ресторантите в тях, бяха затворени за времето на извънредното положение. На 13 март 2020 г. беше приет Закон за мерките при извънредно положение, както и важни социално-икономически мерки, които да помогнат за смекчаване на негативните ефекти и бъдещо възстановяване на българската икономика.

Към датата на оповестяването (24 април 2020 г.), ние не сме в състояние да направим надеждна преценка и измерване на потенциалния ефект от пандемията върху нашия бизнес.

Пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет на страници от 8 до 48, представляват неразделна част от него.